

7.00.ХV.З.254.

Нәзәр халык влӓ, ыктыш ушныда!

КОЗМОЭМЬЯНСКИЙ КАНТИСПОЛКОМ ДОН ПРЕ-
ЗИДИУМЖЫН

ИК И ВЪЛВАЛ

(1923 ил Х-шы Кантоньштыш совет-влӓн погӓнӓмаш
гыц 1923 ил XI-шы кантоньштыш совет-влӓн погӓнӓ-
машышты йактӓаш)

пӓшӓншты гишӓн.

(годовой отчет работы Кантисполкома и его президиума за
периоде с X-го по XI кантс'езды советов-на горно-марском
наречии)

1923 ил
Козмоэмянский Кант-
исполкомын Лыкмашыжы.

Козмоэмянский типографийшты пӓчӓтлӓмӓ.

1873. VII. 21. 5

I.

Кантисполкомын паша ажэд видьмашыжы дон организацион-
ной манмы паша-влә, дә паша-вләжын планышты гишән.

1. Отдәл-вләжын паша ыштымашыштым ажэд видьләш
манын, дә паша ыштымашыштым оролаш манын, Кантиспол-
комын Президиумжын погынымаш-вләштыжы, дә погынымаш-
вләжы гыц поснаат, Отдәл-вләжынжы-ыштымы паша-вләшты
гышән, дә ыштышаш лык паша-вләштын план-вләшты гишән,
тавыкын-тавыкын доклад-вләм ыштытылыын.

2. Кантисполком гыц күшыц Советский Властьын вктя-
рийш орган манмы-вләжын пынцалтыш-вләштым, ылымаш сә-
мийш сәрән миаш манын, ныным кынәш кандышаш лык мәрор-
приятий манмы-вләм Кантисполком ыштыл миән.

3. Көчын лык паша-вләжылан кым тылзаш план-вләм
тавыкын-тавыкын Кантисполком дон Президиумжы ыштылыны-
тәт, цилә варап паша-вләжым ти план-влә сәмынь ныны ыш-
тыл миәнйт.

4. Президиумжы сага магань-шон ыштылмы комиссий
влән (Посльэдгол манмы, шушыргыш дон йасы красноармәйцы-
вләжын палшышы комиссийын, шыргы пожар дон кырәләл-
машым видыш тройкы манмы-вләным моло) паша ыштымаш-
шыштым Кантисполком ажэд видылыын.

5. Ылым сәмынь магань-шон лишы (посевной, налоговой,
предвыборный) кампаний манмы-вләдон Кантисполком ажэд
видылыын.

6. Кантисполком дон Президиумжын тавыкын-тавыкын погы-
нымаш-вләжым, пльәнумла погынымаш-вләжым моло ыштылыын,
дә кантонжы йыр дон, Обисполком шудым-вләдон, Областьышкы
моло каштын.

7. 1922 и лйк кварталный манмй смэт-влэжым анчыл да йарыктыл миэнэт, 1923-24 и лйк смэтй ёштйлмаш дон мол кэчын лйк паша-влэм Кантисполком дон Прэзидиумжй ёштйлынйт.

II.

Кантонйн экономичэский манмй положэныйжй.

Кантонйштйшй хрэсэньжым, халаштйш ровотайэн ёлыш-влэжым, эргйш нэлы и-влэ паштэкэт, улан-влэ манаш акли. Тидындонок хрэсэнь-влэ оксадэ ёлат, ровочйй-влэжй пашадэ сйицэт. Кожла сир хрэсэнь-влэн вэлэ, шйргй паша лошток нйны ёлатэт, оксаштй изиш улйрак манаш лиэш. Кэрэк тэгэлэ гйньэт, шйргй ровоташтй улй вэрэш, ровотайэн урдйм мўландйшты кожла сир-влэн ситэ лйкэш укэ. Вйрсй тынэлмй йактэят вэк, киндыштым нэлйн качкын нинй ёлэныт. Кожла сир хрэсэнь-влэ гйнь шйргй ровотадежй ёлэнежэт ак кэрдтэп. Тэпэ, шамак толшй, мәнман кантонйшты 60 тйжем пуд киндэш шйргй паша-влэ ёштймаш тэр-влэ гйц, ти ровотайым киндын шўдышты кймлй пайжй кожла сир-влэн кидэш лин. Ти жэплымаш-влэ шйргй паша-влэ видйш организаций-влэ гйц нэлмй-влэ ёлыт. Шйргй паша-влэ улат вэлэ кожла сир-влэ гйнь налог-влэм моло пиш куштйлгын да йылэ тўлат.

Кантонйштына торгэйымаш кэрэк шэрлэ гйньэт, пазар-влэштйжй лач шукйжй тйгйды хэдйр-влэ дон вэлэ торгэййкэ-лат, да хрэсэнь-влэнгэ, мол кантонйштына ёлыш-влэнгэ тидй-влэжымат, оксаштй укэят, нэлэш силашты ак нэл. Пазар-влэштй кйчылтмаш капитал манмйжй, частный капитал ман-мй сэк шукйжй ёлэш. Коопэраций, кэрэк йонймлэ чучэш гйньэт, пазар-влэм частный капитал гйц арэнжок ак кэрдт. Коопэрацийын капиталжй частный капитал дон, вэкэт кан-тонйшты ёлыш халыкылан хэдйр-влэм шулдын пумашты гынь кандаштэрэнжй ак кэрдт.

Кустарный манмйла паша ёштймаш кантонйштына йачаракын шэрлэ. Хозайствэнный манмй орган-влэштэт, лач

йужы-вләмштыжы вәлә кустарный паша йыштыман йонланымла чучәш.

Толпаш 1924 ин, льэной манмй торгэйимашым кантонйыштына пйт шагалташ манын, Кантонеш вуй ёлшы Экономсовещаный Йармарочный комитет маным йышташ лин. Ти Комитет шомышы льэной йармарка манмеш ма-шон кәрәл-вләм йәмдйлән пиштыдә ак кәрдт. Йармарка пармашәш кәрәл окса-вләжй гашән ходатайствы манмыла йадмашыжымат йыштымы вак. Мытыкын поымла гынь, кәрәк ма гыньәт, кантоннон экономический манмй ноложәнныжы, изин-ольән дә, йонланән мий.

III.

Кантисполком дон Президиумжын цилә статьян пашашты гишән

Кантисполкомын паша йыштымашыжым анчыкташ тингәлмәшкй, — X-шы Кантонйыштыш совет-влән погынйманйышты годшән (1922 ин ноябрь тйлыжы гыц), ти кйзыт XI-шы Кантон. совет-влән погынйманйышты йактә, эртыш совет-влән погынйманйыштын пйнциалтын-влә йышташ шудымй паша-вләжым, Кантисполком икты дәнгынок йыштән — мантә укә. Кантонан экономический положәнны манмыжы пиш нәлыәт, Кантисполкомлан кәчы-кыт пашажым пиш йасы йышташыжы ёлыы. (Айыртәмынок мәстнйй манмы бюджетын ситидым оксажым ситәрән шокташ нәлы ёлыы. Киндыжы шачдыманан и-вләм, эртыш вйресй вләм, хозайствәннйй манмы расчөтыш исполкомын отдәл-вләжй ванчыман-вләм моло чөтыш пиштән мимыла гынь, манман кантоннан нәлы ёлымашыжы анчыдәөк кайәш.

Новый экономический политика манмы дон окса шулдәш-тәлтмәш лөштй, мәстнйй кым тйлыш лйк бюджет вләм, гынь утла йасы йышташ. Ма статьян шон доход лйк вәр-вләм кйчәләш, дә расход-вләжым кыцә лшәш, тйнгәлә изиәмдәш по-пазыш. Тйшкәвәк йактә доход нушы вәр-вләм чөтыш моло нә-лыш шоктыдәлыт ёлынәт ныны-вләм кйчәл мйшташ пиш нә-лы ёлыы. Кантисполком дон Кантэкономсовещаный ти пашам

пйт кычылтйнытат, ик доход пушы вяр-вләмәт мәстнйй бӯд-жәт тӯан ныны кодбдәлйт.

1922-23 иаш мәстнйй бӯджәтйн смәтжй кым тйлзй чотдон йштймй йлйн гйнь, тәнәш 1923-24 иаш бӯджәтшйй ик-и вйлвәләш йштймй йләш, дә бӯджәт оксажым чәрвонцй шот дон жәпләнйт. Ти статъан йштйм бӯджәт кок вәцәт пәшәм куштйлта: бӯджәт йштәмәт куштйлгй, йәлә йштәшй-жәт бӯджәт вйләц йажо.

Волостной манмй бӯджәт гишән. 1923 ин октябрь гйц анзйкблжй волостной манмй бӯджәт лиәш. Волостной бӯджәт волостной хозайствам шукй йөндәрйдә ак кәрдт.

Волостной бӯджәт лимйкй, хозайстважым йөндәрәш ман-нйн, волисполком цилә доход пушы вар-вләжым бӯджәтйшкй-жй пйртйдә ак кәрдт.

Волостной бӯджәгәш кәрәл окса-вләм ситәрәш манйн, дә волость-вләи экономический манмй положәннй-вләштй тәрләнйштй манйн, пумй налог-влә гйц, цәнтр шӯдйм дон кәрәл нәрйк процентйм волостной бӯджәгәш кйчән кодаш лиәш (йәдинйй с-х. налог гйц 20⁰/о, дә ләс колтым налог гйц 30⁰/о). Ти налог-влә гйц ностарымаш-вләжй волость-влән цилә кәрәләшйштй ак ситәпәт, мирекйй сбор манмйм, әдәм гйц 10 кйрвәгә киндй рәдй—Областной Исполкомйн Сәс-сийжйн дә Ксантисполкомйн пйнциалтйш-влә вйләц—әчә поста-рымйла.

Мәстнйй манмй хозайства гишән Кәрәк цилә статъан доход пушы вяр-влә бӯджәтйшкй ийртймй йлйт гйньәт, бӯджәтйн доход-вләжй расход-вләм шӯдй паййштй 30 пайжй нәрйкйм вәлә ләвәт кәрдйт. Ти әртйш и-влә лоштй мәмән мәстнйй манмй хозайства пиш когон пйжлалтйнат, дә тәрләлт шоктйдәйт (шамак толшй, муниципализирований манмй сакой йлйш влә, корнй пәшә, хала тәрлймәш пәшә моло), доход расход-вләм ләвәт сйнгән ак кәрдт. Тидйн дон

средства-вләжй шәхәл гйньәт, мәстнйй манмй условий-влә сәмбйнь, мәстнйй хозәйствам тәрлйдә ак кәрдт йләнәт. Кантисполком тидым тәрләш тйгәлән.

Хала йажозмдймәш. Х-шы Кантонйштйш совет-влән погбнйманйштй хала йажозмдймәш гишән пйнцалтйшм лйктйн йльбй Ти пйнцалтйш сәмбйнь нәшәм Кантисполком мазар кәртмйжйм йштән, дә Коммунальнй хозәйствалан смәта вйләц пумбй средства-влә донжй, кәнгйж гйтлан сакой корнй-вләм моло тәрлйләнш палшән. Мол пәшә-влә гйц пасна, хала кәргйм әльектричәства дон сотәмдәрймйм (әльектрофикаций-манмй) йштәннә. Мәстнйй хозәйства тәрлймәш пәшә гйнь, ти әртймәш ин шукй андйлгән манаш лиәш.

Свәзь манмй гишән. Әртйш Х-шй Кантонйштйш совет-влән погбнйманйштй—Областной Исполком дон Кантисполком лоштйш свәзь лйскйдй йләнш пәләштәвй манйн. Тй годшән шукй ти свәзь цаткбдмйн. сирймәш Тавйкйн свәзь гйц пасна, живой манмй свәзәт йлән. Кантисполкомйн члән-влә дон тидйн одбәл-вләжйн вуйлалтйш вләжй тавйкйн областьшкй кйдалйшмәш донйштй живой манмй свәзжйм йштйльнйт. Тидй ак ситәш, волисполкомйн члән-вләжәт вәк, ти свәзь йштймлә, тйшкй кйдалйштйнйт. Областной Исполком дон Кантисполком лоштйш идвейнйй манмй пәлә аждөвидймәшмәт цаткбдй йлән манаш лиәш. Кантисполком дон волисполком-влә лоштат тидй цаткбдй йлән. Циркуляр-влә дон сакой рәдписаньй-вләм волисполком вләшкй колтйманш-влә гйц пасна, кантисполкомйн члән-вләжй дә Кантисполкомйн одбәлжй-влән вуйлалтйш вләштй, волисполком-вләшкй миән-миән, сакой кәчбйнь лйк пәшә йштймәш-влә гишән погбнйманш вләм нйнй-вләштй йштйльнйт.

Сакой погбнйманш-влә гишән. Х-шй Кантонйштйш совет-влән погбнйманйштй гйц кйзйт йактә, Кантисполком дон Президиумжй ти статьян погбнйманш-вләм йштйльнйт: 5 пльәнулла погбнйманш-вләм, 23 Кантисполкомйн погбнйманш-вләжйм, 86 Президиумжйн погбнйманш-вләжйм-йштйльнйт.

Пльэнумла погынймаш-вләштйжй ти гишән йәла-вләм шөрйльйныт: сакой (трудгужналог манмй, подворно-дывнәжнйй манмй, общәгражданский манмй) налог-влә гишән, посевной кампаний манмй гишән, Обисполкомын Пйртәриш сәссийжй Обисполкомын пйртәриш налог-влән ньәдоимка-вләштйм йамдымаш гишән, прокуратурйи пәшәжй гишән, Обисполкомын Пльэнумжй гишән. Халык тымдымаш гишән дон школ-вләлән палшымаш гишән, ик йаш ориенти ровочнйй манмй бӯджәт гишән, йединйй с.-х. налог гишән, Икты-вәсылән палпыш комитет (комит. взаимопомощи манмй) влә гишән йәла-вләм моло шөрйльйныт.

Кантисполком дон Прәзидиумжйи погынймаш-вләштйжй кәчй-кәйд йәла-вләм шөрйль миәнйт, дә Кантисполкомын от-дывәл-вләжйи пәшәштйй йштймәшйштйй гишән доклад-вләштйм колйштйльйныт.

Тьэхничәский манмй пәшә гишән. Кантисполкомын тьэхничәский манмй пәшәжым, Отдывәл Управльәнй дон Кантисполком когоньйштй лоштйшик канцельарйи, ноябрьи 1-иш йактә йштйльйи. Отдывәл Управльәнйи ытвәтствәннййгә, ытвәтствәннйй агыл-гә штатйштйиш сотрудник-влә чотпым Обисполком 17 йактә чыдәмдән, дә Государствәннйй бӯджәт выләц нынйлән тўлышаш лык оксажым, тама манйи аныат, 14 сотрудник-влә вылвәл лык оксам вәлә колтйльйныт. Сотрудник-вләжым урдаш оксаәт ак ситәт, Кантисполком сотрудник-вләжым 17 гыц 14 йактә вара чыдәмдән. Тидйи дон Кантисполкомын тьэхничәский манмй пәшәжйи пишок ашнән кәрдтә.

Кантис. отдывәл-вләжым пйжән вәс пачаш йштймәш. Кантисполкомын Отдывәл-вләжым, пйжән вәс пачаш йөндәрән йштймәш пәшә-вләжым ноябрьи 1-иш гыц йштәш тйнәлйи-ныт. Кызыт Кантисполкомын шукы отдывәл-вләжй гыц выц отдывәлым вәлә кодәнйт: Общйй манмй отдывәлым—тишкй: халык лицымәшйи анчыш, халык тымдымашйи анчыш, коммунальнйй хозяйствам анчыш дә укәән дывх-вләлән палымаиш анчыш отдывәл-влә йарләнйт; Зәмөльнйй маимым Войәннйй

маным, Милиций анчымш маным, да налог паша анчымш маным отдөл-влә йштыммь блыт. Налог паша анчымш отдөлжы кок—Финансовый маным дон Продовольственный отдөл-влә гыц лянәт, айыртөмьн распорәжәнью лимөпкы, ти кок отдөл-влә кызытәш пасна-пасна пәпәштым йштылыт. Кантисполком сагашы Отдөл Управльәнью маным йамдымь йләш; ти отдөл йштышаш лык административный маным паша йштымашыжы Милиций анчымш маным отдөлбшкы пумы йләш; организационный маным паша йштымашыжы Кантисполкомьн Президиумжы сәбрәтариатшкы пумы йләш. Кантисполкомьн тьхничәский маным пашажы дон паша йштымашым ажд видышы сотрудник-вләжы пәпәштым ашындарышты маным, паша мастер да марымш ровотайш-вләм кәрдтмыжы сәмьн Кантисполком постарылын.

Кантисполком дон Президиумжы целә йштым пәпәшты гышәнок попышаш гынь, паша вләншым йажон ныны йштылыныт манаш лянәш.

IV.

Кантонный Экономсовещань маным пашамь.

Кантэкономсовещань пәпәжы гишән попым годым, лач шалдыра паша-влә йштымашыжым вәлә анчыктыдә укә. Кантэкономсовещань кантоньн экономчәский маным куатшым йөндәрымьла ровотайылын. Экономчәский паша йштымаш-вләм видәш, да паша йштылымаш-вләм оролаш моло маным, сакой статья кәрәл лык комиссий-вләм йштылыны; кантэкономсовещаньн паша йштымашыжым ти дыш паша-вләш: сәльский хозяйства гишән, промышленность гишән, коммунальный хозяйства гишән, торгәйымаш гишән да финансовый маным гишән пәпә-вләш айырыдә акли.

Сельский хозяйства гишан паша влэм йштымжы. Мәнмән сельский хозяйства эртыш вьрсей-влээш дэ кинды шачдым год-влээш пишок пьжлэн йльы. Кьзыйт сельский хозяйства шожгэ вэлэ йонэ. Йонашыжы Центральныи Власть манмы пиш палша; удым вьрлыкым, шамак толшы, 10.000 пуд нэрык вьрлыкым мәнмән кангонлан пуэн. Тишэц пасна, йшкэат хрэсэнь-влэжы пашаштым пьт йштылыт. Эртышаш ин, удышаш лык вьрлыкым моло пуэнытат, цялэ удышаш лык ньр-влэштым кантоньштыш хрэсэнь-влэня удэныт манаш лиэш. Шуды пайышты 3-4 пай нэрык ньр-влэм вэлэ лач удыдэжок ныны кодэныт. Молынамжат мәнмән кантон пиш кинды шачышан вэр агыл йлынат, эртыш каньжынат йур-влэ моло вэрэмашты толтэлытат, кинды шачышна йажо манмы манаш ак ли. Кантоньштына шуды вэр-влэм ак удылэпэат, алык вэр шуды-влэ дон вэлэ хрэсэнь-влэ йлэтыт, сельский хозяйства йачан йонэ. Кым шурныла (трэх-польный маныла) сельский хозяйства пашам ровотайы-маш гынь, агроном-влэ анчыктым-влэ дон, сельский хозяйства лач лаксыртэ дэ ак кэрдт. Кым шурныла ровотайы-маш годым, и-йыдэок кым пайышты ик пай ньр-влэ охырын кыат; ти такэш кышы ньр-влэм, такэш кытымэш, шуды вэр-влээш йштымы-кы, хрэсэнь-влэлан вольык-влэм урдашышты шуды-влэ лынэштэ. Вольык шукы лимыкыжы, ньр-влэ пышкыдэмдышаш лык намозы-влэат ситэ лыбок тынам лынэштэ. Йужы хрэсэнь-влэжы шукы шурныла сельский хозяйства паша ровотайы-машын пэркэжым палэн шонытат, шукы шурныла паша-влэштым йштылаш тынэлынытат вэк.

Промышленность паша гишан. Оборотныи средства-влэшты укэат, ти эртышаш ин, частный манмы дон государственной манмы торгэйы-маш-влэ айыртэмын шарлэнжок кэрдэлыт. Кантонныи Экономсовэщаныи государственныи манмы промышленности йэлам утлажок вьктэрылын. Промышленность ман-

маншжы вйрсы гач пиш цыкленят, перкэжы кого манаш ак ли. Анцыл и-влэ дон кандашгарымылэ гынь, льэсной промышленностьын пашажы вэлэ—эртйш ин однакарак йлыы. Ик статьяжы манман кантонжым промышленный манашжат ак ли. Промышленность улэ гыньят, пиш шарлен шоктышы агыл. Промышленность видымаш пашажым, промышленность пжжымашым моло чотэш нэлшаш гынь, кантэкономсовещаныы ик порадкан ровотайэн мантэ акли.

Коммунальный хозайства манмы паша гишан. Коммунальный хозайствам тэрлымаш йэлаэш гынь, мол вяр-влээш тэрлышаш лык оксо-влэ гыцят, шукы оксо-влэ кэлыт йлыы. Доход пушы вяр-влэжы жукы агылат, коммунальный хозайствам паша видыш отдэалжы, цилэ вэцынок, цилэ статьянок доход пушы вяр-влэм кйчэлын. Уты кен кашы оксажы моло укэят, ком. хоз. паша видыш отдэл у йлыш-влэм кузыдэ; тошты хозайстважым сэк первинок тиды тэрлаш цацылын. Кантисполкомын оксадон цалышманшжы, эльэктричэский соты пушы станцийым стройэн нспеййктэвы, кызыт ти станций сотым нукалаш тйнгэлын. Коммунальный хозайстважым тэрлаш государственной манмы срдэства-влэм викок пүтэлыт; областной послэедгол комиссий манмы вэлэ корны стройым дон корны тэрлымаш обществаныы паша-влэ йшташ оксам пуэн. Цилэок попэн, жэплэн мишаш гынь, коммунальный хозайства анчыш отдэалын эртйшаш яаш пашажым перкэян манаш поназа. Пашажым йшташ йасы моло йлын гыньят, пашажым шукы статьяжок ти отдэл йондэрэн шоктэн.

Торгэйымаш паша гишан. Пиш когон торгэйымаш эртйшаш ин йлыш манаш акли. Кызытшы пазар-влэштй, кантоншштйш халыкыш ситэ лык оксажы укэят, пиш когон сабой хэдыр-влэм нэлмаш ак кай. Фабр-влэ дон сола-влэштй йштым хэдыр-влэ шэргэншым цаглаш лиэш. Торгэйымаш паша

шам шортный окса чотдон жеплән тингалмы андак, халык йал-влә, кидишкышты ровотайым тарашышты моло шукы лимыкы ижи шудашы советский оксавлам ийлучайатат, ик мазар вэрэмә хәдыр-вләм нәләшышты ныны ийрахал колтәвы. Халык-влән хәдыр нәлмәш-вләштым коопераций манмы куштылта; кәрәк хәдыр акш-вләжы коопераций-влән лапка-вләшты, мол-влән гәц айыртәмын пишок шуды агыл гыньәт, изиш шудыракын хәдыр-вләштым ныны вьжалылыт гыньәт, однака йләш. Кооперацийын торгәйымәшшәжылән шәрләшыжы кыртны корны үкә аитырта; сәдындонок тәлым гынь тоньшна торгәйымәш тырланым статьян ләш; кәнгыжым вәлә, йыл вьд корны улат, торгәйымәш ходыш кәә. Эртеш кәнгыжшы льэной манмы йармаркаат ийт шагалыш кәрдт; йармаркажым льәс торгәйыш: государствәннәй организаций манмы-влә, сойуз-влә, артьель-влә дә товарищество-влә вәлә эртәрылынйт. Льэной йармарка видышы йармарочнәй манмы комитыәт үкә йлынат, ти йармарка пәләдури постол әртән. Тидындон анцыкылажы Экономсовәцәнәй торгәйымәш пәшәм вләндрәш манын, йармарочнәй комитыәтым йыштәш лин.

Финансовый положәнны манмы гишән Финансовый положәнны маным вәс статьяжы — мәстнәй бөджәт манмы манаш кәләш. Мәстнәй бөджәтын доход-вләжым кызыт сакой общәгосударствәннәй налог-влә гыц+пай-влә (процент манмы) чотдон ностарылмыла. Мол иш доход пушы вәр-влә мәнмән үкә йлыт. Линәшты дә, тәрләш ныным кәләш, тәрләшыжы оксам мәстнәй бөджәт пугә ак кәрдт, мәстнәй бөджәтжын доход пушы вәр-вләжы үкәят, доход пушы вәр-вләм (сакой предприятий-вләм) тәрләшәш аык оксам пуәнжы ак кәрдт. Тидындон мәнмән доход вәр-вләнә йыләк тәрләнән ак кәрдтән. Экономсовәцәнәын цилә пәшәжок цәтырыш дьәкрәг-влә дон дә сакой положәнны-влә вьләңышты йыштымы йлыт. Кәан-

тоншингийн экономический мангй куатшым пйт бондараан мангын, цилэ пажажым Экономсовещанын планжы вйлэцын йштыл миэн.

V

Кантпосльэдгол мангын эртыншан ин августын 1-иш йантээш пажажы.

Манман республикан да кантоннанат экономический мангй положеньйшты йажеэмынйгтат, августын 1-иш. гйц кантпосльэдгол мангй пажажым йштэш йбрахэн. Эртын ин волость-влэ ййдэ киндйым 2500 нар шужышы-влэ ййлучаён йлэныт. Волость-влээш ййлучайым киндйжым, кантпосльэдгол шужыш влэшты чод дон икнэрык пай-влэ дон шалэтылын. Кантонйштэшна шужыш-влэ гйц пасна, шужыш вэр-влэ гйц толшй-влэм эчэ кантпосльэдгол пукнылыш, шужыш вэр-влэ гйц толшй-влэлэн, токыншгй пэртйлашыншты корны мычкэ шйшгты лйк удостовэрэньй-влэм пуэн миэн; ти удостовэрэньй-влэ вйлэц нынын корны кемэн тэрыштён (цароходшты да кйртны корнышты) пэл акшыжым вэлэ нэлыныт. Кантпосльэдгол гйц 200 нуд нар кодшй киндйжым, область гйц колтымй инструкций-влэ вйлэц, урдым тйлык йрвээй-влэлэн да шушбргын дон йасй красноармэйцы-влэлэн пуэныт. Кантпосльэдголын сэл-хоз. тэргымэш паша йштёмашыжым кантэкономсовещанышкй вацтэныт.

VI.

Йасй дон шушбр красноармэйцы-влэлэн палшым Комиссийын паша йштёмашыжы.

Ти комиссий эртыншан ин майын 20-ын йштёмй йлэн. Ти комиссийшты-Кантисполкомын, Женотдэлын. Профсойузын

Канткомолын, Марисойузын, Собэсын, да Войэнкоматын прэд-
ставитель (айырэн волтым) влашты йлэйнйт. Комиссийн
средстважы укэ йлэйнат, сятэ лйклаок йасы дон шушёр
красноармэйцы-влэлэн тидй палшэн кэрдтэ. Чотжй донок, 20
пуд нэр кантосляэдголейштйш киндйи ти комиссий нйны-
влэлэн пуэн.

VII.

**Шыргй пожар-влэдон кйрэдэлшй тройнй манмйн пашэ
йштймашйжй.**

Эртйшаш ин май тйлэжйи Волжский манмй лэснич-
эстван, 95-шй кварталыштйш 50 нэр сэтвнэ да Йуксар-
ский лэсничэстван 307-шй кварталыштйш 14 сэтвнэ нэр
шыргй-влэм тэрвэныш пожар арэн нэлмйкй, пожар пакйла
йнжй шарлы манмйн, Кантисполком шыргй пожар-влэ дон
кйрдэлшй тройкй манмйм йштэн. Ти комиссий волость-влэм
пожар влэ доно кйрэдэлэш тэрвэтэн. Ти лишй пожар-влэ гыц
гач, варажй пожар-влэ литэлйт.

VIII

**Кантисполкомйштйш рэвизионнй манмй комиссийн пашэ
йштймашйжй.**

Сакой учрэдэньей-влэн пашэ-влэшты, төр лимйштйм
анчышй, раб.-крэс. инспекций манмй, эртйшаш ин сентябрын
1-иш йактэ йлэш йльй. Маробисполкомын пйнциалтышйжй
шүдымаш вйлэц, варажй рэвизий-влэ йштйш комиссий ти
РКИ вэрэш лин. РКИ'ын пашажй учрэдэньей-влэн кэчй-кйташ
(тёкуцйи манмй) пашэ йштймашйштйм оролымаш пашэ йлэш.
Рэвизий-влэм йштймаш акт-влэжй анчэн. РКИ'ын пашажйм
ик порадка пашээш лйкташ лиэн. Рэвизионнй комиссий

маннй лимйжй годшэн, кйзамат томан, халйк тймдйш
отдэлйн паша-влантй йштймашйштйм моло анчйлын. РКИ'йн
учреждённй влән кэчй-кйташ паша йштймашйштй орймаш
пашажйм кантфинотдёллән пуэнйт.

Козийемйанский Кантисполкомйи Прэдсэдателькйи

Ф Кудравцев.

Секретаржйи Сэмюнов.

Инд. №. 3913

488

	Мар.
	3951

Р. Ц. г. Козмодемьянск печ. 100 экземпляров.
